

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanæ Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Id constat ex literis. n. 31.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

nuam nauassent operam. Compertum etiam est quam multos abreptura fuisset VVatsoniana coniuratio nisi ei malo Iesuitæ occurrissent. Et quamuis in eorum potestate non sit quid priuatim importunus aut audax quispiam moliat, id tamen efficiunt ut multo maxima atque optima Catholicorum pars quæ etiam coquant consilia. Qui nobis iniquiores sunt assentari nos Regi eiusque consiliarijs dictitant, sed quamdiu non aliam causam habent facile feremus hanc censuram & in laudibus ponemus. Ex Catesbeyi deinde frequentiori colloquio cum deprehendisset magni quidpiam agitare eum animo quod ab se nollet clarè intelligi, cepit in concionibus de malorum patientia ac propria Christianorum animi fortitudine sæpius solito grauiusque disputare, atque hortari Catholicos ut ferendo persecutionem vincere, quam vinci repugnando mallent. Offendit ea res Catesbeyi animum, vel quod ea in se dici crederet, vel quod inuitus audiret quæ vel sibi vel Socijs scrupulum suscepti facinoris viderentur iniicere. Itaque neque tam frequens in colloquijs, neque tam assiduus in concionibus esse cepit. Inculcare etiam Iesuitas quod nunc opponendo Pontificis Imperio, nunc extollendo patientiæ bono, nunc ostendendâ inani meliorum spe catholicos distinerent. Quibus ad Garnettum delatis consuluit rursus moderatores suos, Romam scriptis his literis octauo Maij anni insequentis. *Catholici fere omnes in desperationem acti videntur: Multi de Iesuitis queruntur quod impedimento sint quo minus aperta vis adhibeatur. Hæc ad me casu delata sunt: Nam quæ eorum mens, quæ consilia, querere non audeo, quod toto hoc rerum genere prorsus abstinere nos iusserit Pater Generalis. Ad quas literas Præpositus Generalis rescripsit in hæc verba. Quæ Catholici pro libertate moliantur, ea omni ope auertere studeat, curetque ut cogitationes eas plane deponant, tum quod sine multis hisque grauisimis Religionis incommodis consilia hæc neque agitari, neque perfici possunt, tum quod Catholicos ipsos in maximum discrimen facile adductura sint, & quod caput est, quod Sanctissimus Christi Vicarius non modo non probat, sed præcisè desisti iubeat; accedit etiam bonum nostræ Societatis nomen, cum non mediocre damnum immineat si quid secus Catholici faxint, cum non ita facile sibi homines persuasuri sint hæc & similia, sine nostra aut scientia, aut etiam consensu esse factitata.*

XXXI. In eandem sententiam scripsit Pontificis nomine *Personius*: Quibus acceptis literis Catesbeyum & alios nonnullos ad se conuocat; exponit mandata Pontificis; rogat, obsecrat, videant quid agant molianturue. Cum tergiuersari videret, & dicere Pontificem non suo nutu sed timidis nostrorum literis in eam sententiam adductum; aliter dicturum si præsens Catholicorum ærumnas videre, & consiliorum suorum rationes audire posset, hortatur uti per certum hominem consulant Pontificem expositis diligenter rationibus; probatur consilium; Et quoniam Edmundus Baynham per eos dies iter in Belgium adornabat, huic res tota committitur; proficiscenti *Garnettus* dat literas ad amicos & ad Apostolicum Nuncium; alias etiam per *Tabellarium* ad Præpositum Generalem quibus quid egerit significat, eas ipsis eius verbis hic reddo.

Id constat
ex literis.
Archipres.
byteri ad
Clerum
28. Nov.
1605.

Accepimus Dominationis Vestræ Literas, quas ea qua par est Reuerentia erga suam Sanctitatem & Dominationem Vestram amplectimur. Et quidem pro mea parte, quater hæctenus tumultum impediui, nec dubium est quin publicos omnes armorum apparatus prohibere possimus, cum certum sit multos Catholicos absque nostro consensu nihil huiusmodi nisi urgente necessitate attentare velle. Duo tamen sunt quæ nos valde sollicitos tenent; primum nè alij fortasse in vna aliqua Prouincia ad arma conuolent, unde alios ipsa necessitas ad similia studia compellat; sunt enim non pauci qui nudo suæ Sanctitatis iussu cohiberi non possunt, Ausi sunt enim viuo Papa Clemente interrogare num posset Papa prohibere quo minus vitam suam defendant? Dicunt insuper suorum secretorum Presbyterum nullum fore conscium; nominatim verò de nobis conqueruntur etiam amici nonnulli, nos illorum molitionibus obicem ponere. Atque ut hos aliquo modo leniremus, & saltem tempus lucrarenur, ut dilatione aliqua adhiberi possint congrua remedia, hortati sumus ut communi consilio aliquem ad Sanctissimum mitterent, quod factum est, illumq; ad Illustrissimum Nuntium in Flandriam direxi, ut ab eo suæ Sanctitati commendaretur, scriptis etiam literis quibus eorum sententiam exposui & rationes pro vtraque parte. Hæc literæ fuscæ scriptæ, & plenissimæ fuerunt; tutissimè enim transferentur, atque hæc de primo periculo. Alterum est aliquanto deterius; Quia periculum est nè priuatim aliqua proditio vel vis Regi afferatur, Et hoc pacto omnes Catholici ad arma compellantur. Quare meo quidem iudicio duo necessaria sunt; Primum, ut sua Sanctitas prescribat quid quoq; in casu agendum sit. Deinde, ut sub Censuris omnem armorum vim Catholicis prohibeat, idque Breui publicè edito, cuius occasio obtendi potest nuper concitatus in Vallia tumultus, qui demùm in nihilum recidit. Restat ut nè in peius omnia quotidie prolabantur, oremus suam Sanctitatem his periculis ut breui necessarium aliquod remedium adhibeat, cuius Benedictionem, & Dominationis Vestræ preces humiliter imploramus. Londini, 24. Iulij 1605. Magnificæ Dominationis Vestræ seruus Henricus Garnettus.

Dimisso in Belgium Baynhamo, cum amici obsequentes se dilimitato dolore, ostenderent, nec quidquam esse reliquum crederet quod timeretur; Augusto exeunte peregrinationis causa ad Sanctæ Winifredæ proficisci constituit; qua de re quarto calendas Septembres Personium certiorum fecit his literis.

Quantum quidem videre in presentia possumus, Catholicorum animi pacati sunt, certi etiam in posterum persecutionis ærumnas patienter tolerare; nec sine spe fore ut Rex ipse, vel filius eius tantis malis remedium aliquando afferat. Catholicorum interim numerus magnopere augetur; ac spero meum hoc iter, quod Deo dante crastina die ingressurus sum, cum rescindarum virium causâ, tum quod prioribus meis domicilijs aduersariorum diligentia peruestiga-

tis certam in urbe sedem non habeo, non sine Catholica rei bene gerenda occasione fore.) Sed coniurati cum iam inde ab anno superiore cuniculum agere aggressi essent irrito conatu, & cryptam dein de seu caueam ædibus Comitiorum subiectam conduxissent, molitionem suam sunt prosecuti eo euentu quod dictum est.

XXXII. Ad *Garnettum* in custodiam reductum frequentes conuenerunt pseudoeuangelij Ministri libidine disceptandi, quibus ille, "Non vacat, Domini mei, vestrae curiositati hoc tempore morem gerere, breue quod mihi vitæ superest latius dabo Deo, & componendo ad suprema animo.) Meminerat quæ olim de *Campiano* sparsæ fuerant calumniæ; nè igitur & sibi vacillantis fidei nota aliqua adfingeretur, consultius duxit ab omni privato colloquio abstinere quàm famam hæcenus inuiolatam contextendorum mendaciorum Magistris committere lacerandam. Aprilis totus datus est deliberationi quid tandem de eo statueretur; palam enim ex ore Salisburij auditum fuerat, nihil liquidæ probationis allatum fuisse ante colloquium cum *Oldcorno*; cognitionem vero illam fundari in pœnitentiæ Sacramento; quod quanquam ipsi eliminassent, reuerentiam tamen aduersus illud religionemque non eo usque exuerant, vt eius vsum apud Catholicos non probarent, & in vfu silentium multò maximè necessarium non arbitrarentur. Viri etiam grauitas & candor, & apertus in respondendo animus venerationem simul & commiserationem pariebant: Metus denique ne ipsa oris species, & cum modestia copulata dignitas intuentibus suaderet (quod & euenit) nihil atrocitatis, nihil occultæ sæuæque machinationis latere in tam æquabili pectore potuisse, sententiæ executionem retardabat. Vicit tamen ex hac ipsa dignitate petitum argumentum, cum præter notam infamiæ in ordinem Iesuitarum vniuersum ex hoc vno diriuandam (quem plebs magnum Seminaristam, & paruam Papam appellabat) ipse gradus dignitasque suatura erat tantum virum non nisi de crimine teretissimo conuictum ad eum locum fuisse perducendum. Tertius dies Maij Inuentioni Sanctæ Crucis sacer supplicio destinatur. Est ad Sancti Pauli Episcopale templum eiusque Portam occidentalem non modicum spatium præaltis cinctum ædibus, hic amplum pegma extruitur, & in pegmate patibulum, erat etiam à latere truncus in quo à breui suspendio membratum reus discinderetur, & iuxta luculentus ignis ad illa exurenda. Locum à prima luce præoccupauit ingens omnium multitudo, oppleuitque aream & fenestras vndique vniuersas; summa erat omnium expectatio. Trahitur *Garnettus* ab arce in crate viminea, vt moris est, defixis plerunque in cælum oculis, manibus subinde sublatis, vel mente vel voce orans. Vbi se à concussione paululum recepisset confirmassetque, consensu theatro, & salutata humaniter circumfula multitudine, vultu ad modestiam summam atque alacritatem composito, in hanc sententiam (facta loquendi potestate) exorsus est.) "Dies iste sacer est Inuentioni Sanctæ Crucis; cuius sub Crucis præsidio placuit Diuinæ bonitati vt ego in hunc locum deductus huius fluxæ inconstantisque vtriusque Crucis omnes vnâ cum

Quid *Garnettus* in Arce.

Produci-
tur ad sup-
plicium
Eius oratio
ad popu-
lum.